

Polovina pacijenata časti novcem lekare

Svaka druga osoba u Srbiji imala je iskustva sa korupcijom u zdravstvenim ustanovama, četvrtini je novac tražen direktno, a polovini indirektno, pokazuju rezultati istraživanja o korupciji u zdravstvu koje je uradilo Udruženje „Roditelj”.

Gotovo polovina ispitanika je iz državnih bolnica upućivana u privatne klinike kako bi tamo obavili procedure ili preglede koji su inače pokriveni zdravstvenim osiguranjem. Procedure za koje se najčešće traži doplaćivanje u klinikama su epiduralna anestezija i laboratorijske analize, a ispitanici su naveli veliki broj različitih razloga za upućivanje na pregled u privatnu kliniku od obavljanja laboratorijskih analiza i dijagnostičkih procedura pa do kontrolnih pregleda.

Na dodatno plaćanje usluga najveći broj ispitanika se odlučuje zbog straha od lošeg tretmana lekara i medicinskog osoblja ili skraćanja vremena čekanja na određenu intervenciju, pokazuju rezultati tog istraživanja.

Oko 40 odsto ispitanika nije svesno da „čašćavanje” medicinskog osoblja predstavlja vid korupcije, a više od polovine ispitanika nije upoznato sa svojim pravima kao pacijenata i obavezama lekara i medicinskog osoblja u zdravstvenim ustanovama.

Prema rečima Dragane Soćanin, predsednice Udruženja „Roditelj”, pilot istraživanje o korupciji u zdravstvu sprovedeno je u okviru kampanje „Za zdravlje! Zajednički protiv korupcije!”, kojuova organizacija sprovodi u saradnji sa Građanskom inicijativom „Majka hrabrost”, a pod pokroviteljstvom Razvojnog fonda Ujedinjenih nacija.

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 421 ispitanika, od kojih su 87 odsto direktne korisnice zdravstvenih usluga institucija koje se bave reproduktivnim zdravljem žena, a 13 odsto ispitanika čine članovi porodica ili prijatelji korisnika usluga. Najveći broj ispitanika (46 odsto) je iz Beograda, 29 odsto je iz Vojvodine, 10 odsto je iz centralne Srbije, pet odsto iz južne Srbije, a ispod pet odsto ispitanika je iz zapadne i istočne Srbije. Dodatnih pet odsto anketiranih u ovom trenutku ne živi u Srbiji.

– Odgovori na pitanja sadržana u onlajn anketi izražavaju stavove korisnika zdravstvenih ustanova o korupciji, ali i pružaju uvid u reakcije korisnika u situacijama kada se suoče sa korupcijom.

Fakultet ili višu školu završilo je 65 odsto ispitanika, srednjoškolsko obrazovanje ima 33 odsto njih, a jedan odsto završenu osnovnu školu. Tipičan ispitanik u ovoj pilot anketi je žena uzrasta između 25 i 35 godina, sa visokom školskom spremom iz Beograda. Rezultati sprovedenog istraživanja pokazuju da danas svaka druga žena u Srbiji ima ili je imala iskustva sa korupcijom u zdravstvenim ustanovama od kojih su najčešće spominjane novosadska „Betanija“, GAK „Narodni front“, GAK u Višegradskoj ulici, kao i nadležni domovi zdravlja – objasnila je Dragana Soćanin.

Cilj istraživanja je da se ustanove preliminarni podaci o učestalosti korupcije i stepenu postojanja „pokrivenih oblika korupcije“ koji ne podrazumevaju samo otvoreno traženje i davanje novca, ali i da se stekne uvid u načine na koje se korupcija odvija u okviru zdravstvenih ustanova koje se bave reproduktivnim zdravljem žena u Srbiji. Zabrinjavajuće je da je samo 12 odsto ispitanika izjavilo da ne poznaje nikoga ko je imao iskustva sa korupcijom u državnim zdravstvenim ustanovama.

Kako se traži novac

Anketa Udruženja „Roditelji“ pokazala je i na koji način se indirektno iznuđuje novac od pacijenata. Ispitanici kažu da im je napomenuto da treba da ostave „čast“ za doktorku, konkretno od strane doktorke, a oni koji su došli u kliniku „preko veze“ naglasili su da se podrazumevalo i da se znala cena unapred koju treba da daju, sa popustom pošto je dolazak „sređen“ preko određene osobe. Analiza je pokazala da oni koji daju mito preko medicinske sestre, koja je pacijentu nagovestila da je doktorka cenjena i veliki stručnjak, da je teško doći do nje, pa da ako stvarno to žele – moraju da plate. „Naknadno je tretman doktorke postao znatno ljubazniji, sadržajniji i predanije je obavljala svoj posao“, naveo je svoje iskustvo jedan od anketiranih građana.